

**Ministru kabineta rīkojuma projekta
“Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu Eiropas
Stabilitātes mehānisma Valdē”
sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)**

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	<p>Saskaņā ar likuma „Par Latvijas pārstāvību Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē un Direktoru padomē” 5.panta pirmās daļas 2.punktu, lai Latvijas pārstāvis Eiropas Stabilitātes mehānisma (turpmāk – ESM) Valdē varētu atbalstīt Kipras Republikas (turpmāk – Kipra) pārskatītā Saprašanās memoranda par īpašiem ekonomikas politikas nosacījumiem (turpmāk – pārskatītais Saprašanās memorands) apstiprināšanu ESM Valdē šā gada 5.oktobrī ir nepieciešama Ministru kabineta piekrišana balsojumam par attiecīgo jautājumu.</p> <p>Šajā nolūkā Ministru kabineta rīkojuma projekts paredz atļaut Latvijas pārstāvim ESM Valdē atbalstīt pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu.</p>
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Latvija kopš 2014.gada 13.marta ir ESM dalībniece ar pilnām tiesībām un pienākumiem.</p> <p>ESM ir pastāvīgs eirozonas krīzes pārvarēšanas mehānisms. Tas emitē parāda instrumentus, lai finansētu aizdevumus un sniegtu cita veida finansiālo palīdzību eirozonas dalībvalstīm.</p> <p>Kipras tautsaimniecības nelīdzsvarotības saasinājās neilgi pēc globālās finanšu krīzes, līdz ar situācijas pasliktināšanos banku sektorā un valsts fiskālajā stāvoklī, kā rezultātā Kipras valsts parāda vērtspapīriem tika veikts vairākkārtējs kredītreitinga samazinājums, un sākot no 2011.gada vidus valsts vairs nebija spējīga refinansēt savas saistības par ilgtermiņā pieņemamām procentu likmēm.</p> <p>Nemot vērā pieaugošo budžeta deficītu, kas kāpināja valsts parāda apmēru un prasīja arvien lielāku finansējuma apjomu saistību izpildei, Kipra 2012.gada 25.jūnijā lūdza eirozonas dalībvalstīm un Starptautiskajam Valūtas fondam (turpmāk – SVF) sniegt finanšu palīdzību. 2013.gada martā <i>Euro</i> grupa panāca politisko vienošanos par Kipras ekonomikas korekcijas programmu 2013.-2016.gadam, kuras kopējais aizdevuma paredzētais apjoms veido 10 miljardus <i>euro</i> (no kuriem 9 miljardus <i>euro</i> sniegtu ESM un 1 miljardu <i>euro</i> – SVF). Līdz šim ESM Kiprai ir izsniedzis EUR 5,8 mljrd.</p> <p>Programmas ietvaros regulāri tiek veiktas starptautisko aizdevēju pārskata misijas un, balstoties uz to novērojumiem, tiek atjaunots Saprašanās memorands. Pēc sešām iepriekšējām pozitīvajām Eiropas Komisijas (turpmāk – EK), Eiropas Centrālās bankas (turpmāk – ECB) un SVF pārstāvju misijām, no šā gada 14.jūlija līdz 24.jūlijam Kipras makroekonomikas korekcijas programmas ietvaros norisinājās septītā pārskata misija, lai</p>

Deklasificēts saskaņā ar FM 26.10.2017. vēstuli Nr.12-47/7527 (reģ. Nr.SAN-1613)

DEKL_FMAnot_16092015_ESM_Kipra; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

	<p>novērtētu progresu, īstenojot pieņemtos lēmumus, kā arī šo pasākumu efektivitāti, ekonomisko un sociālo ietekmi uz tautsaimniecību. Misijas novērojumi liecina, ka programma tiek īstenota atbilstoši izvirzītajiem mērķiem.</p> <p>Lai risinātu Kipras īstermiņa un ilgtermiņa finanšu, fiskālās un strukturālos izaicinājumus, ekonomikas korekcijas programma izvirza trīs virsmērķus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kipras banku sektora stabilitātes atjaunošana, kā arī noguldītāju un tirgus dalībnieku uzticības atjaunošana, restrukturizējot un samazinot kredītiestādes, vienlaicīgi stiprinot finanšu sektora uzraudzības ietvaru; 2. fiskālās konsolidācijas pasākumu turpināšana, lai novērstu pārmērīgu vispārējās valdības budžeta deficītu līdz 2016.gadam, jo īpaši pārskatot un samazinot izdevumus. Un saglabāt fiskālo konsolidāciju vidējā termiņā, uzlabojot publisko izdevumu efektivitāti vidēja termiņa budžeta ietvara kontekstā, kā arī pilnveidojot budžeta ieņēmumu iekasēšanu un publiskā sektora funkcionēšanu; 3. strukturālo reformu īstenošana, lai uzlabotu valsts konkurētspēju un ilgtspējīgu tautsaimniecības izaugsmi, kā arī tautsaimniecībā esošo nelīdzsvarotību mazināšana, jo īpaši attiecībā pret pakalpojumu tirgu un darba samaksas sistēmu. <p>Starptautisko aizdevēju 7.misijas ietvaros sagatavotais Pārskatītais Saprašanās memorands atrunā vairākus aktualizētus vai jaunus nosacījumus.</p> <p>Finanšu sektoru reformu jomā paredzēts, ka valdības garantiju shēma banku obligāciju emisijām tiek pagarināta līdz šā gada decembra beigām. Lai uzlabotu riska novērtēšanas modeli, varasiestādes izpētīs iespējas izveidot kredītreitinga sistēmu, kas būs pieejama gan bankām, gan citiem kreditoriem un prezentēs vidusposma ziņojumu līdz gada beigām. Turklāt tiks veikts aizņēmēju finansiālā stāvokļa novērtējums un tā gala rezultāti tiks publicēti līdz decembra beigām. Līdz oktobra beigām atbildīgās institūcijas izvērtēs nepieciešamību palielināt Kipras Centrālās bankas cilvēkresursu kapacitāti, lai nodrošinātu, ka līdz ar 2016.gada 1.janvāri tiek nodrošināta veiksmīga Vienotā neregulējuma valdes darbība. Gadījumā, ja tiks identificēts, ka kapacitāte ir nepietiekama, jaunu darbinieku pieņemšana darbā tiks īstenota līdz šā gada beigām. Savukārt, lai pilnveidotu apdrošināšanas un pensiju fondu regulējumu, Kiprai nekavējoties ir jāpabeidz Maksātspējas II direktīvas transponēšana nacionālajā likumdošanā.</p> <p>Lai nodrošinātu efektīvāku problemātisko saistību vadības procesu, sākot ar šā gada septembri, bankām jāuzlabo sniedzamās informācijas kvalitāte un ik mēnesi jāsniedz informācija par problemātisko saistību restrukturizēšanas un vadīšanas procesu. Turklāt līdz oktobra beigām ir izstrādājama interaktīva mājaslapa, kas skaidro parāda restrukturizācijas procesu, ieskaitot iespējamās banku piedāvātos restrukturizācijas instrumentus, kā arī sniedzot vispusīgu informāciju par maksātspējas un tiesību atņemšanas izpirkto ķīlu zīmi procesu. Vienlaicīgi līdz septembra beigām Kipras Centrālā banka ieviešīs visaptverošu aizdevumu restrukturizācijas un</p>
--	---

DEKL_FMAnot_16092015_ESM_Kipra; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

	<p>atgūšanas prognozēšanas modeli, kas balstīsies uz banku izpildes un plānoto restrukturizācijas informāciju un programmas makroekonomiskajām prognozēm. Līdz decembra beigām Finanšu ministrija sadarbībā ar Centrālo banku veiks pasākumus potenciālo nodokļu regulējuma bremsējošu faktoru identificēšanā attiecībā uz parāda restrukturizāciju un sniegs priekšlikumus korekcijām, tajā pašā laikā ņemot vērā fiskālās konsekvences. Ministru kabinets līdz šā gada oktobra beigām pieņems tiesību akta priekšlikumu, kas novērsīs traucējošos apstākļus aktīvu vertspapīrošanas jomā, un Pārstāvju palāta šo priekšlikumu pieņems līdz šā gada beigām.</p> <p>Kipra izveidos komiteju, kas sniegs rekomendācijas par civillietu un komerclietu izskatīšanas un lēmumu piemērošanas procesa efektivizāciju. Pēc vienošanās ar programmas partneriem šo rekomendāciju rezultātā līdz 2016.gada marta beigām tiks veikti grozījumi Civilprocesa likumā, kā arī nepieciešamības gadījumā arī citos likumos.</p> <p>Fiskālās politikas jomā pārskatītais Saprāšanās memorands, balstoties uz labāku makroekonomisko un fiskālā stāvokļa attīstību, nosaka ambiciozākus sasniedzamos rezultātus. Primārās budžeta bilances (vispārējās valdības budžeta bilance, no kuras ir atskaitīti procentu izdevumi par valsts parādu) mērķis 2015.gadam ir EUR 334 mlj. (1,9% no IKP), 2016.gadam attiecīgi EUR 433 mlj. (2,4% no IKP).</p> <p>Vienlaicīgi tiek atrunāts, ka Kipra cieši uzraudzīs un laicīgi ziņos par fiskālo ietekmi, kas rodas no grozījumiem nodokļu likumdošanā 2015.gadā.</p> <p>Strukturālo reformu jomā pārskatītais Saprāšanās memorands aktualizē vai papildus iepriekšējam pārskatītajam Saprāšanās memorandumam paredz sekojošo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ņemot vērā ESM tehniskās palīdzības ietvaros sniegtās metodoloģiskās rekomendācijas, Kipra līdz šā gada oktobrim atjaunos publisko finanšu vadības riska novērtēšanas ziņojumu; • līdz 2016.gada martam nodrošināt koncesijas līguma parakstīšanu par <i>Limassol</i> ostas komercaktivitātēm ar izsolē uzvarējušo solītāju; • Kipras elektroenerģijas iestādes privatizācijas kontekstā nodrošināt pētījuma par komercsabiedrības sadali un īpašumtiesību struktūru izstrādi un iesniegšanu programmas partneriem līdz šā gada novembra beigām. Pētījums iesniedzams arī Ministru kabinetam; • līdz šā gada oktobra beigām tiks sagatavots ziņojums, kurā tiks kvantificēts atmaksājamo nodokļu apmērs un tiks sniegti priekšlikumi turpmākajai rīcībai, lai samazinātu ilgstoši neizmaksātās atmaksas; • jebkādas leģislatīvās izmaiņas, kas ietekmēs nodarbinātības vai algu nosacījumus, tiks ieviestas konsultējoties ar programmas partneriem; • ņemot vērā identificētos traucējošos faktorus tūrisma nozarē, līdz šā gada decembrim tiks izstrādāti visi nepieciešamie tiesību aktu grozījumi. To pieņemšanai ir jānotiek līdz 2016.gada februārim;
--	---

DEKL_FMAnot_16092015_ESM_Kipra; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprāšanās memoranda apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

		<ul style="list-style-type: none"> Kipras izstrādātajai Izaugsmes stratēģijai ir jābūt saskaņotai ar ieinteresētajiem nacionālajiem partneriem un atbilstošai Nacionālajai Reformu programmai; līdz šā gada beigām Ministru kabinets pieņems Stratēģisko investīciju veicināšanas ietvaru. <p>Ņemot vērā EK, ECB un SVF misijas septītā pārskata novērtēto pozitīvo progresu un sekojošu nepieciešamību atjaunot reformas finanšu sektora, fiskālās politikas un strukturālo pasākumu jomās, šā gada 5.oktobrī ESM Valde lems par Kipras pārskatītā Saprašanās apstiprināšanu un uzticēs EK parakstīt to ESM vārdā. Pēc tā ESM Direktoru padome varēs lemt par kārtējā aizdevuma 8. daļas maksājuma veikšanu Kiprai EUR 500 mlj. apmērā.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	Finanšu ministrija.
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Projekts šo jomu neskar.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Projekta tiesiskais regulējums nemaina tiesības un pienākumus, kā arī veicamās darbības.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar.
4.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Rādītāji	2015		Turpmākie trīs gadi (euro)		
	saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam	izmaiņas kārtējā gadā, salīdzinot ar budžetu kārtējam gadam	2016 izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo gadu	2017 izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo gadu	2018 izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo gadu
1	2	3	4	5	6
1. Budžeta ieņēmumi:	0	0	0	0	0
1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	0	0	0	0	0
1.2. valsts speciālais budžets	0	0	0	0	0
1.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0
2. Budžeta izdevumi:	0	0	0	0	0

DEKL_FMAnot_16092015_ESM_Kipra; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

2.1. valsts pamatbudžets	0	0	0	0	0
2.2. valsts speciālais budžets	0	0	0	0	0
2.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0
3. Finansiālā ietekme:	0	0	0	0	0
3.1. valsts pamatbudžets	0	0	0	0	0
3.2. speciālais budžets	0	0	0	0	0
3.3. pašvaldību budžets	0	0	0	0	0
4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai (kompensējošu izdevumu samazinājumu norāda ar "+" zīmi)	X	0	0	0	0
5. Precizēta finansiālā ietekme:	X	0	0	0	0
5.1. valsts pamatbudžets		0	0	0	0
5.2. speciālais budžets		0	0	0	0
5.3. pašvaldību budžets		0	0	0	0
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā):					
6.1. detalizēts ieņēmumu aprēķins					
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins					
7. Cita informācija	<p>ESM piešķirtie aizdevumi finanšu grūtībās nonākušajām <i>Euro</i> zonas dalībvalstīm balstās uz stingru nosacītību un pozitīvu novērtējumu par to, ka valsts spēs atmaksāt sniegto finanšu palīdzību pilnā apmērā noteiktā laika posmā. Turklāt dziļu analīzi par attiecīgās valsts spēju atmaksāt aizdotos līdzekļus veic ne tikai pats ESM, bet arī EK un ESM dalībvalstis (tajā skaitā arī Latvija). Neskatoties uz ļoti augsto varbūtību saņemt atpakaļ ESM izmaksātos aizdevumus, pastāv teorētiska iespējāmība, ka kāda valsts kādreiz nespēs atmaksāt daļu vai visu piešķirto finanšu palīdzības apmēru. Šajā gadījumā zaudējumi vispirms tiktu segti no rezerves fonda (atbilstoši tā brīža pieejamo resursu apjomam), tad no apmaksātā kapitāla un, visbeidzot, no atbilstīgās neapmaksātās reģistrētā kapitāla summas. Ņemot vērā iespējami pesimistiskāko scenāriju, lēmums par pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu ESM Valdē, kam sekotu pozitīvs ESM Direktoru padomes lēmums par 8.aizdevuma daļas maksājuma izmaksu, Kipras saistību pilnas neizpildes gadījumā radītu negatīvu ietekmi 0,2746% (Latvijas ESM iemaksas daļa) no EUR 500 mlj. jeb EUR 1,373 mlj. apmērā (ņemot vērā visas līdz šim ESM izmaksātās finanšu palīdzības daļas, negatīvā ietekme hipotētiski varētu veidot EUR 15,9 mlj.).</p>				

DEKL_FMAnot_16092015_ESM_Kipra; Par Kipras Republikas pārskatītā Saprašanās memoranda apstiprināšanu Eiropas Stabilitātes mehānisma Valdē

Anotācijas IV, V, VI un VII sadaļa - rīkojuma projekts šīs jomas neskar.

Finanšu ministrs

J.Reirs

16.09.2015 9:25

1 605

M.Trautmanis

67095409, martins.trautmanis@fm.gov.lv